



## Cód Disciplín Na Caighdeáin

**Is féidir deá-iompar a fhoghlaim.**

**Is í aidhm bhunúsach an chóid seo ná go mbeadh paistí freagrach as a n-iompar féin.**

I Scoil Chualann déantar féinmheas agus féinmhuinín an pháiste a fhorbairt agus a neartú.

Tá seans níos fearr go mbainfidh mic léinn tairbhe as a gcuid oideachais agus go mbeidh siad sona i dtimpeallacht struchtúrtha chomhbhách áit a n-éilítear caighdeáin arda iompair agus áit a gclóítear leo.

Iarrtar mar sin ar gach ball de phobal na scoile iad féin a iompar ar bhealach a léiríonn meas orthu féin agus ar dhaoine eile.

- Tá sé riachtanach go mbeadh meas againn ar dhaoine eile agus ar gach a mbaineann leo
- Tá sé riachtanach go mbeimid in ann muid féin a iompar mar is cóir, pé áit ina mbímid
- Is gá dúinn comhoibriú le chéile, agus aire a thabhairt dá chéile
- Is gá dúinn maithiúnas a thabhairt dá chéile tar éis dúinn deacrachtaí agus coimhlintí a réiteach

Is gá do na páistí aire a thabhairt do throsacán, do leabhair agus do fhearas scoile a fhad 's atá siad ina seilbh.

**Níl sé inghlactha go mbainfeadh leanbh le maoin scoile, le maoin múinteora, nó le maoin pháiste ar bith eile.**

- Má tharlaíonn go mbaineann, déanfar teagmháil leis na tuismitheoirí láithreach

Is iad na múinteoirí atá "in loco parentis" le linn uaireanta scoile agus mar sin ba chóir aon cheartúchán ar pháistí a fhágáil fúthu.

**Ní bheidh glacadh le diúltú d'údarás múinteora ó aon pháiste.**

- Má tharlaíonn eachtra tromchúiseach, déanfar teagmháil leis na tuismitheoirí láithreach

**Má tharlaíonn to dtugann leanbh ábhair mí-oiriúnacha ar scoil nó má fhaightear ina sheilbh iad déanfaidh an Bord Bainistíochta plé leis na tuismitheoirí láithreach.**

Mínítear agus múintear an cód seo do na páistí faoi na cinnteidil thíos agus déantar é a mheabhrú dóibh go tráthrialta. Féachann sé seo chuige go mbeidh na páistí freagrach as a n-iompar féin agus go dtuigeann siad gur féidir dea-iompar a fhoghlaim agus droch-iompar a sheachaint.

**Is páiste freagrach mé:**

- Labhraím Gaeilge
- Tagaim ar scoil in am
- Bím gléasta go cuí
- Bím ullamh don scoil

**Is páiste béasach mé:**

- Éistim agus tugaim aire
- Déanaim cúram do mo chuid féin agus do chuid na scoile
- Gabhaim buíochas nó leithscéal nuair is cóir

### **Is páiste cineálta mé:**

- Bím lách tuisceanach le daoine eile
- Tuigim go bhfuil sé de cheart ag gach duine mothú slán sábháilte sa scoil
- Ní dhéanaim tromáocht
- Ní thacaím le tromáocht

### **Deá-iompar a chothú**

Mínítear agus múintear do na páistí gur féidir de-iompar a fhoghlaim agus drochiompar a sheachaint. Tabharfar aitheantas cuí ar bhonn ranga don iarracht aonair, do ghrúpaí agus don rang féin. Molfar an leanbh a dhéanann a dhícheall. Tá córas i bhfeidhm sna ranganna chun deá-iompar a chinntiú.

### **Rialacha an tseomra ranga**

Ag tús na scoil bhliana míneofar agus múintear na rialacha do na páistí sna ranganna N1-R2. Cuirfidh na páistí i ranganna 3-6 a gcuid rialacha le chéile bunaithe ar an gcód seo. Déanfar é seo mar chuid den OSPS. Caithfear an riail 'Íosfaidh me mo lón sa rang agus ní roinnfidh mé le héinne' a bheith mar riail ar mhaithe le sábháilteacht.

Múinfeadh na rialacha don chlós sa rang agus ag an tionóil.

### **Rialacha clóis**

- Labhraím Gaeilge
- Faighim cead dul ag an leithreas
- Ní fhágaim an clós gan cead
- Ní bhím ag dreapadh ar na geataí

### **Smachtbhannaí:**

I gcás easumhláochta sa seomra ranga bainfeadh úsáid as na smachtbhannaí seo a leanas:

Tabharfar foláireamh (iomardú ó bhéal) don pháiste

Ansin is féidir leis an oide

- an páiste a chur go grúpa eile sa rang
- an páiste a chur chun cainte leis an bpríomhoide san oifig
- an páiste a choinneáil istigh do chuid d'am lóin agus tasc fóinteach a thabhairt dóibh le déanamh
- pribhléid a chailliúint
- breis obair bhaile (obair bhaile ag an deireadh seachtaine)

### **An Cód féin**

Sa chás go dtarlaíonn eachtra taobh amuigh den rang cuirfeadh an múinteoir ranga ar an eolas.

Má tharlaíonn go mbíonn leanbh de shíor;

...ag labhairt Béarla d'aon ghnó

...ciontach i mí-iompar ar scoil

...ciontach i dtromaíocht ar scoil

...cuirfeadh an fhadhb i láthair an phríomhoide

Muna réitíonn thuas an scéal, iarrfar ar na tuismitheoirí coinne a dhéanamh leis an bpríomhoide agus an múinteoir ranga. Cuirfeadh plean scoile/baile i bhfeidhm agus déanfar athbhreithniú rialta ar an bplean seo.

Má leanann an droch iompar, tiocfaidh an príomhoide ar shocrú leis an múinteoir ranga an leanbh a thógáil as an rang ar feadh tréimhse áirithe ama. Cuirfeadh na tuismitheoirí ar an eolas faoi seo.

Má leanann an fhadhb cuirfeadh an cás i láthair na Bainistíochta.

## **Fionraithe agus Díbirtí:**

Tá údarás ag Bord Bainistíochta Scoil Chualann mac léinn a chur ar fionraí. Déanfar gach iarracht tabhairt faoi idirghabháil roimh fhionraí. Ní chuirtear páiste ar fionraí ach amháin i gcás tromchúiseach.

Mar Shampla sa chás:

- Go raibh tionchar dochrach tromchúiseach ag iompar an mhic léinn ar oideachas nó iompar na mac léinn eile
- Go bhfuil bagairt ann do shábháilteacht agus an mac léinn ag fanacht sa scoil i láthair na huair
- Go bhfuil an mac léinn freagrach as damáiste tromchúiseach ago mhaoin

Féadfaidh mí-iompar tromchúiseach amháin a bheith ina fhoras le duine a chur ar fionraí

## **Nósanna imeachta maidir le fionraí agus díbirt**

Tagann na nósanna imeachta seo leis na treoirlínte sa cháipéis "Cód Iompair a Fhorbairt: Treoirlínte i gcomhair scoileanna" atá foilsithe ag an mBord Náisiúnta Leasa Oideachais.

Éilíonn an dlí ar scoileanna nósanna imeachta cearta a leanúint i dtaca le moltaí chun mac léinn chur ar fionraí nó a dhíbirt.

Tá dhá phríomhchuid i ngnáthaimh chóra: an ceart go n-éistfí leat agus an ceart go mbeifí neamhchlaonta i do leith. Caithear forais thromchúiseacha a bheith ann chun mac léinn a chur ar fionraí mar shampla sa chás:

- Go raibh tionchar dochrach tromchúiseach ag iompar an mhic léinn ar oideachas na mac léinn eile
- Go bhfuil bagairt ann do shábháilteacht agus an mac léinn sa scoil i láthair na huair
- Go bhfuil an mac léinn freagrach as damáiste tromchúiseach do mhaoin

## **Féadfaidh mí-iompar tromchúiseach amháin a bheith ina fhoras le duine a chur ar fionraí.**

Cuirfead na gnéithe seo san áireamh sula gcuirtear mac léinn ar fionraí:

1. Cineál agus tromchúis an iompair
2. Comhthéacs an iompair
3. Tionchar an iompair
4. Iarrachtaí idirghabhála go dtí seo
5. An freagra comhréireach é mac léinn a chur ar fionraí
6. Tionchar féideartha na fionraí

## **Nósanna imeachta i ndáil le fionraí**

Nuair a dhearbhaíonn réamh-mheasúnú ar na fíricí gur tharla mí-iompar tromchúiseach a bhféadfaí fionraí a ghearradh dá bharr rachaidh an príomhoide agus Cathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta i gcomhairle i dteannta a chéile.

Sa chás nach bhfuil an Cathaoirleach ar fáil rachaidh an Príomhoide i gcomhairle le ball eile den Bhord.

Cuirfead an mac léinn agus na tuismitheoirí/caomhnóirí ar an eolas, ar an teileafón nó i scríbhinn ag brath ar thromchúis an iompair, maidir leis an ngearán. Tabharfar eolas dóibh ar an gcaoi go ndéanfar an gearán a fhiosrú agus míneofar dóibh go bhféadfaí fionraí a ghearradh dá bharr. Tabharfar deis do na tuismitheoirí/caomhnóirí freagra a thabhairt sula nglactar cinneadh nó sula ngearrtar smachtbhanna.

Sa chás go mbreithníonn an Príomhoide gur chóir mac léinn a chur ar fionraí láithreach, ar mhaithe le sábháilteacht an mhic léinn, na foirne nó daoine eile cuirfead fios ar na tuismitheoirí/caomhnóirí agus iarrfar orthu an páiste a thabhairt abhaile.

Ní chuirfead páiste ar fionraí ar feadh tréimhse níos faide ná trí lá ach amháin i gcúinsí eisceachtúla ina bhfuil an Príomhoide den tuairim go bhfuil tréimhse níos faide ná trí lá de dhíth chun cuspóir áirithe a bhaint amach.

Má bhíonn tréimhse níos faide ná trí lá á mheas caithfead an t-ábhar a atreorú chuig an mBord Bainistíochta.

Beidh teorainn deich lá le tréimhse amháin fionraí ar bith.

## **Achomhairc**

Is féidir leis na tuismitheoirí cur isteach ar achomharc faoi alt 29 den Acht Oideachais 1998 agus tabharfar eolas dóibh ar an dóigh chun achomharc a dhéanamh le hArd-Rúnaí na Roinne Oideachais agus Eolaíochta.

## **An Fhionraí a chur i ngníomh**

Tabharfaidh an Príomhoide fógra i scríbhinn do na tuismitheoirí agus don mac léinn maidir leis an gcinneadh é/í a chur ar fionraí.

Dearbhóidh an litir na nithe seo a leanas:

1. Tréimhse na fionraí agus dátaí ar a dtosóidh agus ar a gcríochnóidh an fhionraí
2. Fáthanna na fionraí
3. Clár oibre le leanúint
4. Socruithe ar fhilleadh ar scoil, agus gealltanais ar bith a gcaithfidh an mac léinn agus na tuismitheoirí a thabhairt
5. Foráil achomhairc don Bhord Bainistíochta
6. Ceart achomhairc d'Ard-Rúnaí na Roinne Oideachais agus Eolaíochta (an tAcht Oideachais 1998 alt 29)

Cuirfear deireadh le fionraí má chinneann an Bord Bainistíochta an fhionraí a bhaint ar aon chúis nó má threoraíonn Ard-Rúnaí na Roinne Oideachais agus Eolaíochta don scoil an fhionraí a bhaint faoi alt 29 den Acht Oideachais, 1998.

Beidh plean ag an scoil chun cuidiú leis an mac léinn ath-imeascadh ina rang. Tabharfar gach deis dóibh tosú as an nua.

## **Athbhreithniú ar úsáid fionraí**

Déanfaidh an Bord Bainistíochta athbhreithniú ar úsáid fionraí sa scoil ar bhonn rialto chun a chinntiú go bhfuil a húsáid i gcomhréir le polasaithe na scoile agus chun a chinntiú go bhfuil úsáid fionraí comhréireach agus éifeachtach.

## **Díbirt**

Tá údarás ag Bord Bainistíochta Scoil Chualann mac léinn a dhíbirt ón scoil. Beidh díbirt ina fhreagra comhréireach ar iompar an mhic léinn.

Ní dhéanfar mac léinn a dhíbirt ón scoil go dtí go mbíonn bearta suntasacha curtha i bhfeidhm chun dul i ngleic leis an mí-iompar lena n-áirítear:

Bualadh le tuismitheoirí agus leis an mac léinn le hiarracht a dhéanamh bealaí a aimsiú le mí-iompar do-ghlactha an mhic léinn a athrú.

A chinntiú go dtuigeann an mac léinn torthaí féideartha a n-iompair, dá leanfadh sé ar aghaidh.

A chinntiú go bhfuil iarracht déanta gach rogha a chíoradh

Cuidiú dul i dteagmháil leis na gníomhaireachtaí tacaíochta (an tSeirbhís Náisiúnta Síceolaíochta Oideachais, Feidhmeannach na Seirbhíse Sláinte, An Chomhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta).

Caithefear forais thromchúiseacha a bheith ann chun mac léinn a dhíbirt ón scoil mar shampla sa chás:

- Go mbíonn tionchar díobhálach buanseasmhach ag iompar an mhic léinn ar oideachas na mac léinn eile
- Go bhfuil fíor bhagairt shuntasach ann do shábháilteacht na mac léinn nó na ndaoine eile fad is a bhíonn an mac léinn sa scoil
- Go bhfuil an mac léinn freagrach as damáiste tromchúiseach do mhaoin

Déanfaidh an Bord Bainistíochta athbhreithniú an-sonrach ar raon tosca nuair atá cinneadh á ghlacadh acu mac léinn a dhíbirt:

1. Cineál agus tromchúis an iompair.
2. Comhthéacs an iompair.
3. Tionchar an iompair.
4. Iarrachtaí idinghabhála go dtí seo.
5. An freagra comhréireach an díbirt.
6. An tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag díbirt

## Nósanna imeachta i ndáil le díbirt.

Céim 1: Imscrúdú sonrach, de réir gnáthamh cóir, faoi stiúir an Phríomhoide.

Cuirfear na tuismitheoirí/caomhnóirí ar an eolas i scríbhinn faoin mí-iompar líomhnaithe, an chaoi a ndéanfar imscrúdú air agus go bhféadfadh díbirt a bheith mar thoradh air sin. Tabharfar gach deis do na tuismitheoirí/caomhnóirí freagairt don ghearán go raibh mí-iompar tromchúiseach ann sula nglacfaí cinneadh smachtbhanna a ghearradh.

Céim 2: Moladh ón bPríomhoide chuig an Bord Bainistíochta

Céim 3: Breithniú an Bhoird Bhainistíochta ar mholadh an Phríomhoide agus éisteacht a réachtáil

Céim 4: Breithniúcháin an Bhoird Bhainistíochta agus bearta i ndiaidh na héisteachta

Céim 5: Comhairliúcháin arna n-eagrú ag an Oifigeach Leasa Oideachais

Céim 6: Dearbhú ar an gcinneadh an mac léinn a dhíbirt

Má chinneann Bord Bainistíochta Scoil Chualann mac léinn a dhíbirt leanfar na nósanna imeachta thuas atá ar aon dul le "Cód Iompair a Fhorbairt: Treoirlínte i gcomhair Scoileanna" atá foilsithe ag an mBord Náisiúnta Leasa Oideachais.

## Achomhairc

Is féidir leis na tuismitheoirí/caomhnóirí cur isteach ar achomharc faoi alt 29 den Acht Oideachais 1998 agus tabharfar eolas dóibh ar an dóigh chun achomharc a dhéanamh le hArd-Rúnaí na Roinne Oideachais agus Eolaíochta.

## Athbhreithniú ar úsáid díbeartha

Déanfaidh an Bord Bainistíochta athbhreithniú ar úsáid díbeartha sa scoil ar bhonn rialta chun a chinntiú go bhfuil a húsáid i gcomhréir le polasaithe na scoile agus chun a chinntiú go n-úsáidtear díbirt go hiomchuí.

## Aguisín le Beartas Sábháilteachta agus Cód Disciplín:

Le linn na géarchéime atá ann faoi láthair, tá freagracht orainn go léir, pobal na scoile a choinneáil slán sábháilte. Chun é sin a dhéanamh, tá ionchais arda againn dár gcuid mac léinn cloí le rialacha agus treoirlínte na scoile a bhaineann leis an méid seo a leanas:

- Lean aon athraithe a bhaineann le teacht nó imeacht ón scoil
- Lean treoracha scoile maidir le sláinteachas, amhail níochán lámh agus sláintíocht
- Lean treoracha ar cé hiad na daltaí ar féidir leo sóisialú a dhéanamh ar scoil leo
- Lean treoracha mar gheall ar bhogadh timpeall na scoile (mar shampla, córais aon-bhealach, lasmuigh de cheantair theorainneacha, ciúáil, gnáthaimh lóin)
- Ionchais maidir le sraothartach, casacht, fíocháin agus diúscairt
- Ag insint do dhuine fásta má tá comharthaí Coronavirus acu
- Rialacha maidir le haon trealamh nó míreanna eile a roinnt, mar shampla buidéal óil
- Ionchais leasaithe maidir le sos agus amanna súgartha, san áireamh cá bhfuil cead acu spraoi nó gan spraoi
- Áiseanna leithris a úsáid

Ní ceadmhach do mhic léinn seile a chaitheamh ag nó casacht d'aon ghnó ar mhac léinn nó ar bhall foirne eile. Measfar é seo a bheith ina mhí-iompar tromchúiseach agus déileálfar leis de réir ár gCód Disciplín.

Ainm an Pháiste: \_\_\_\_\_

Síniú an Tuismitheora: \_\_\_\_\_

Dáta: \_\_\_\_\_

Oifig: \_\_\_\_\_